

Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Obrony Narodowej

Władysław Kosiniak-Kamysz

Warszawa, 17 stycznia 2025 r.

**Do uczestników Konferencji Naukowej
ph. „Dziedzictwo i przyszłość. Warszawy z gruzów powstanie”**

Szanowni Państwo,

80 lat temu, 17 stycznia 1945 roku, do niemal doszczętnie zniszczonej Warszawy wkroczyli żołnierze 1 Armii Wojska Polskiego. W ciągu kilku godzin stolica była wolna od wojsk okupacyjnych, a nowe, polskie władze oraz powracający z wojennej tułaczki mieszkańcy stanęli przed trudnym wtedy do wyobrażenia zadaniem przywrócenia jej do życia.

Warszawa była wtedy morzem ruin. Historycy szacują, że zniszczenia stolicy wskutek nalotów i walk we wrześniu 1939 r. wyniosły ok. 10% zabudowań, powstania w getcie (1943) – ok. 15%, powstania warszawskiego (1944) – ok. 25%. Prawdziwa zagłada miasta nastąpiła jednak tuż przed jego opuszczeniem przez Niemców, w styczniu 1945 roku. To wtedy, na życzenie Hitlera, który uważał naszą stolicę za ognisko oporu i symbol polskiej państwowości, Warszawa została przez Niemców planowo i metodycznie zburzona i spalona. Te zniszczenia, już po zakończeniu walk, objęły ok. 85% zabudowy. Stare Miasto zostało zrównane z ziemią, wysadzono Zamek Królewski i kolumnę Zygmunta, zdewastowano bezcenne zbiory biblioteczne i archiwalne, spalono fabryki i zakłady produkcyjne, zburzono obiekty strategiczne dla funkcjonowania miasta i państwa. Na niespotykaną skalę dokonano grabieży mienia i dóbr kultury, bo – jak wiadomo – naród żyje tak długo, jak długo żyją jego kulturowa spuścizna i materialne ślady po przodkach.

Odbudowa całkowicie zrujnowanego miasta w warunkach kryzysu gospodarczego i powszechnego niedoboru absolutnie wszystkiego wydawała się zadaniem praktycznie niemożliwym. A jednak się udało! Dzięki wysiłkowi polskich architektów i budowlanców, konserwatorów, historyków i historyków sztuki, którzy podjęli się dzieła niemającego precedensu w historii, a także za sprawą niezwyklej determinacji mieszkańców, nieszczędzających czasu, trudu i zapału – Warszawa odrodziła się jak Feniks z popiołów.

Serdecznie dziękuję za zaproszenie mnie do udziału w konferencji naukowej poświęconej historii odbudowy naszej zniszczonej w wyniku działań wojennych stolicy. Ponieważ obowiązki służbowe nie pozwolą mi uczestniczyć w niej osobiście, tą drogą pragnę życzyć Organizatorom, Prelegentom oraz wszystkim Uczestnikom tej rocznicowej debaty, by okazała się ona nie tylko okazją do swoistej podróży w czasie, ale też była niewyczerpanym źródłem twórczych inspiracji oraz ciekawych odkryć, relacji i spotkań.

Życzę Państwu, by 2025 rok był bogaty w nowe projekty i szczodry w środki na ich realizację, by był zdrowy, bezpieczny, pomyślny i szczęśliwy.

Z wyrazami szacunku